

Положај болесника у постељи

Положај болесника у постељи треба да отклони субјективне тегобе болесника и да му омогући одмор и сан. Болесници у постељи могу да заузму различите положаје што зависи

Положај болесника у постељи може бити : **активан, пасиван и принудан.**

Активан положај

Овај положај заузимају болесници који могу сами да се покрећу у постељи и према својој жељи мењају положај. То су покретни болесници, који могу сами да обављају своје физиолошке потребе. Дужност медицинске сестре - техничара је да овим болесницима сваког јутра уреди постељу и промени постељно рубље.

Пасиван положај

Пасивни положај заузимају болесници који не могу да се покрену и промене заузети положај, они зависе од других особа. Болесник остаје у положају у коме је положен у постељу све док му друга особа не помогне да га промени. Дужност медицинске сестре - техничара је да спроводи брижљиву и сталну негу.

Пасиван положај може бити: хоризонталан, полуседећи, на боку.

- 1. Хоризонталан положај на леђима** са главом положеном више од карлице.
То је удобан положај јер се болесник не напреже при померању. Мишићи су опуштени. Да би се спречило клизање у постељи, поставља се испод потколених јама јастук или се на доњем делу постеље постави наслон за стопало.
- 2. Полуседећи положај** користи се код болесника који болују од: болести срца, обољења дисајних органа.
- 3. Положај на боку** примењује се код обољења жучне кесе, чира на желуцу, бубрежних колика.

Принудан положај

Принудан положај зависи од природе обољења и терапијских процедура. Овај положај може бити: привремен и сталан.

Привремени принудни положаји:

1. Бочни принудни положај

Овај положај заузимају болесници за време интензивних болова и као превентивна мера против декубитуса јер окретањем болесника у бочни положај спречавамо декубитус. Болесник сам прибегава овом положају јер на тај начин фиксира и имобилише осетљиву регију а тиме умањује бол. Овај положај се изводи као кад постављамо болесника у бочни кома положај.

2. Хоризонтални положај на леђима

Примељује се код болесника са акутном психозом да не би пали са кревета. Руке и ноге се привезу са специјалним наруквицама за ивице кревета. Када се болесник опорави, скидају се наруквице и ослобађају се руке и ноге.

3. Хоризонтални положај на трбуху

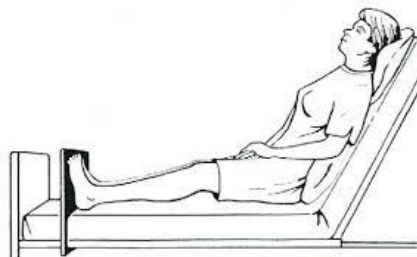
Примењује се код краниocereбралних повреда у току транспорта до болнице, са главом на страну, јер спречава аспирацију повраћене масе и гушење у току транспорта.

4. Фовлеров високи положај

Може бити полуседећи или седећи.

Овај положај омогућава спуштање трбушних органа и тиме олакшава покретање дијафрагме, тј. лакше покрете при дисању, лакше дисање и ширење грудног коша.

Болесник се у овај положај поставља помоћу специјалног кревета, где се одиже горњи део постеље. Ако не постоји специјални кревет, онда се болесник подиже помоћу јастука. Јастуци се слажу у облику слова А, потребно је 4 јастука, први јастук се постави нормално, други и трећи јастук се постави уздужно у облику слова А, горњи крајеви су спојени а доњи раздвојени, а четврти јастук се поставља попреко и то на спојеним деловима другог и трећег јастука. На овај начин се прави празнина испод кичмног стуба и лежање је удобно а други и трећи јастуци који су косо постављени је одличан ослонац за руке. Да се болесник не спусти у постељи, испод стопала му се ставља попречно савијен чаршав причвршћен за кревет, или конструкција испод стопала која не дозвољава спуштање. Потребно је и поставити антидекубиторна средства испод лактова и пета ради спречавања настанка декубитуса (рана од лежања).

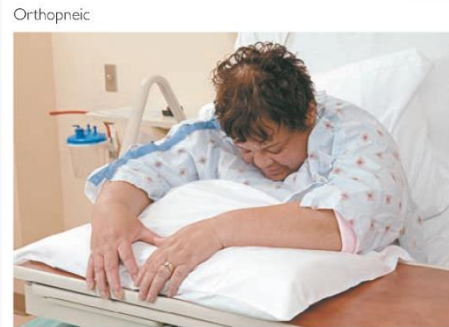
(конструкција испод стопала)

(специјални кревет)

5. Ортопноични положај

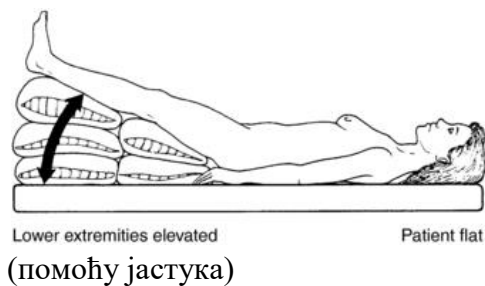
Овај положај заузима болесник због јаке диспнеје (отежано дисање) услед срчаног обољења или напада бронхијалне астме. Овакав положај карактерише ангажовање целокупне помоћне дисајне мускулатуре и мишића врата и лица. Болесници су трупом нагнути напред и ослањају се рукама о тврду подлогу: кревет, сто, столицу. Непокретним болесницима дисање се олакшава тако што се преко кревета постави покретни сточић са јастуком на који се болесник за време напада ослања свијим подлактицама.

6. Тренделенбургов хоризонтални положај

У овај положај се поставља болесник који показује знаке шока, у случају искрварености после операција, појаве несвестице.

Омогућава боље протицање крви из екстремитета у витално важне центре. Глава се полаже ниже у односу на екстремитете на постељу без јастука а уколико се душек покреће, доњи део постеље се подигне. Ако није у питању специјални кревет, доња страница се може подићи подметањем чврстих предмета (конструкција или јастука).

(специјални кревет)

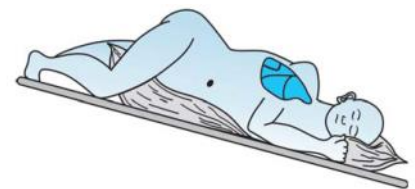
7. Колеманов положај

Примењује се код краниоцеребралних повреда када је болесник у коми. Таквим болесницима се секрет накупља у дисајним путевима и спречава да ваздух слободно пролази кроз дисајне путеве. Овим положајем се омогућава постурална дренажа, при чему болесник лежи на левој или десној страни подупрт јастуком иза леђа, са полусавијеним ногама и јастуком између ногу, а један јастук се ставља испред грудног коша. Колеманов положај не би требао да траје дуже од 4 сата у току дана.

8. Квинкеов положај (положајна дренажа)

Омогућава дренажу гнојних обољења дисајних органа због апсцеса плућа, бронхиектазија, гангрене плућа. Овај положај има задатак да омогући бољу евакуацију бронхијалног секрета, који се кашљањем не може спонтано да одстрани из дисајних путева. Положајна дренажа се спроводи свакодневно по 15 минута, два пута током дана. Сам положај је напоран јер захтева да глава буде ниже у односу на доње екстремитете.

Lateral basal segment of the right lower lobe

ALTERNATIVE METHOD OF POSTURAL DRAINAGE

Postural drainage over towels

Postural drainage over chair

9. Колено лакатни положај (a la vache)-(fran. Као крава)

Користи се при извођењу ректалног прегледа (туше) или ректоскопији. Болесник клекне са размакнутим коленима, лактовима се ослања на сто а главу положи на страну. Перианална регија се покрије компресом са отвором да се види само чмар.

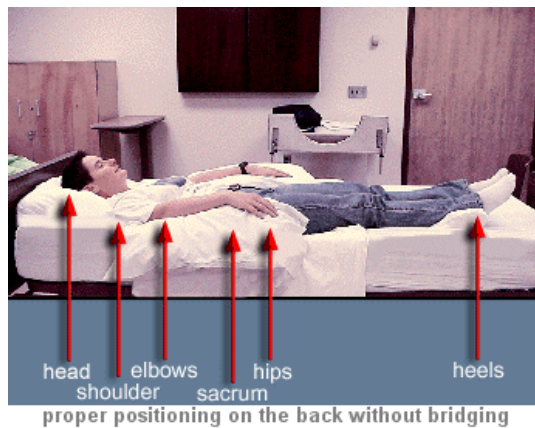

(a la vache)

Стални принудни положаји:

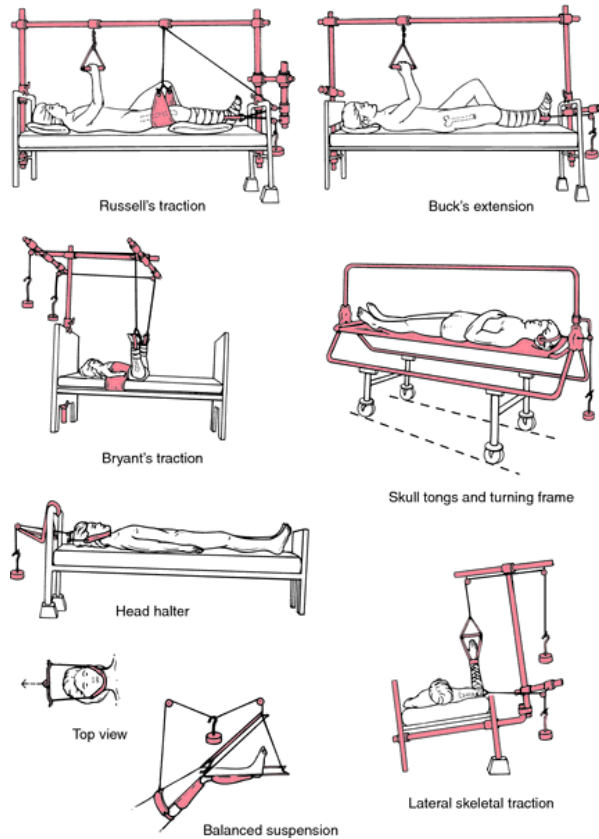
1. Хоризонтални имобилизациони положај

Примењује се код боленика са повредом вратног дела кичменог стуба.

2. Стални екстензиони хоризонтални положај

примењује се код повреда скелетног система. Постиге се имобилизација и истезање повређеног скелетног система.

3. Положај опистотонус

Поставља се болесник оболео од тетануса за време тоничних и клоничних грчева мускулатуре. Болесник се у току напада ослања на потиљак и пете, тако да му је труп уздигнут у облику лука. Испод трупа се постављају јастуци као подршка телу у току напада, а испод потиљка и пета се стављају антидекубиторна средства.

